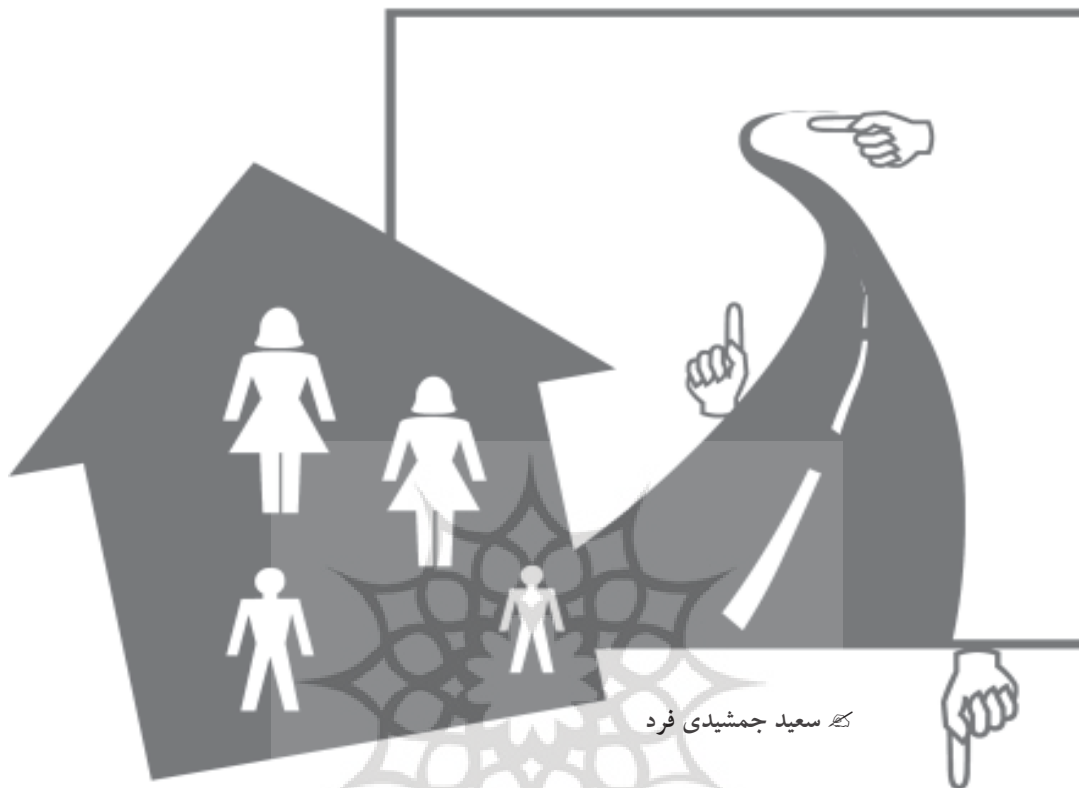

کاروکسب خانگی و مقررات مالیاتی آن در استرالیا

کسب سعید جمشیدی فرد

بر اساس قوانین و مقررات مالیاتی^۲ و سایر مقررات مربوط، تجربه‌های شخصی^۳ در کشور استرالیا مطرح و بر حسب مورد توضیحا و نقطه‌نظرهای تطبیقی به عنوان پانویست ارائه می‌شود.

کاروکسب خانگی چیست؟

کار و کسب خانگی را به دو صورت می‌توان تقسیم‌بندی کرد؛ عملیات کار و کسب «در خانه» یا «از خانه». یک خیاط عملیات خیاطی را در خانه انجام می‌دهد، حال آنکه کاریک کاشی کار از طریق خانه خود و در محل مشتری صورت می‌گیرد. با توجه به این تقسیم‌بندی و مثال ساده می‌توان دامنه گسترده‌ای از فعالیت‌های تجاری را در کار و کسب خانگی برشمرد^۴.
تمایز بالا با قید اولویت ماهیت هر کاروکسبی در پذیرش هزینه‌های قابل قبول تاثیر دارد^۵.

فعالیت اقتصادی در محل سکونت در ایران عموماً ناخوشایند و گاهی نامناسب با مقررات محیط تجاری تلقی می‌شود. این در حالی است که برخلاف تصور عمومی که محیط اقتصادی و تجاری کشورهای پیشرفته با ساختارهایی چون شرکتهای بزرگ پذیرفته شده در بورس و چندملیتی مترادف است، امروزه تمرکز بسیاری از کاروکسبها در محل سکونت افراد است.

این نوشتار در صدد تجزیه و تحلیل ابعاد بنگاههای اقتصادی کوچک و خانگی و برشمردن مزایا و معایب آن نیست بلکه در نظر دارد با تاکید بر مقررات مالیاتی و ضوابط تشویقی آن، نظر دست اندرکاران و مسئولان نسبت به این سطح و اندازه از فعالیت اقتصادی و توجه کارآفرینان و خویش کارفرمایان را به وجود تسهیلات کاروکسبهای خانگی در کشور استرالیا که در این گزینه جزو کشورهای موفق دسته‌بندی می‌شود، جلب کند.

با توجه به این مقدمه، موضوعهای مرتبط با کاروکسب خانگی^۱

آیا واقعاً کاری که راه اندازی می کنید برای کسب درآمد است؟

از نظر مالیاتی
این اطمینان
باید حاصل شود
که شما کارخانگی را
برای کسب درآمد
انجام می دهید

از نظر مالیاتی این اطمینان باید حاصل شود که شما کارخانگی را برای کسب درآمد انجام می دهید. در نتیجه کاری که جنبه سرگرمی و تفنن داشته باشد نمی تواند به عنوان کار و کسب خانگی به شمار آید. در این صورت درآمد حاصل و هزینه های مرتبط با فعالیت تفننی و تفریحی، در چارچوب درآمد مشمول مالیات کار و کسب قرار نمی گیرد. پاسخ به پرسشهای زیر در تشخیص اینکه یک فعالیت واقعاً کار و کسب محسوب شود یا سرگرمی، کمک می کند:

- ۱- فعالیت شما به طور بااهمیتی هدفهای تجاری را دربردارد؟
- ۲- این فعالیت بیش از یک هدف و تمایل صرف است؟
- ۳- در فعالیت کاری مورد نظر، اهداف و چشم انداز سودآوری وجود دارد؟
- ۴- تکرار و تداوم در کار مشاهده می شود؟
- ۵- روش کار، تناسب و تشابه معقولی با کار و کسب مشابه در فعالیت مورد نظر شما دارد؟
- ۶- کار و فعالیت، طراحی، سازماندهی و مدیریت می شود؟
- ۷- ابعاد و اندازه فعالیت چقدر است؟

یک از شرکا مطابق ساختار تک تاجر منظور می گردد. در عین حال در ساختار شراکت نیز فرم مالیات عملکرد شراکت نیز باید تنظیم، به اظهارنامه مالیاتی شرکا پیوست و تسلیم گردد.

۳- **امانتداری**^۸ ساختاری است که متولی یا امین آن که ممکن است یک شخص یا شرکت باشد با پذیرش مسئولیت و تعهد، دارایی و امکانات فعالیت تجاری را حفظ و اداره کرده و درآمد حاصله را به نفع دیگران (ذینفع)^۹ تخصیص می دهد. امین مکلف به تنظیم و تسلیم اظهارنامه جداگانه برای امانتداری است و مالیات با رعایت مقررات مربوط بر حسب سهم سود هریک از ذینفعان (چنانچه شخص حقیقی باشد طبق نرخهای جدول اشخاص حقیقی) محاسبه می شود.

۴- **شرکت**^{۱۰} از شخصیت حقوقی مستقل از مالک^{۱۱} یا مالکان برخوردار است و عملکرد سالانه آن باید طبق نمونه اظهارنامه مالیاتی شرکتهای گزارش و مالیات مربوط به نرخ ۳۰ درصد به ماخذ درآمد مشمول مالیات محاسبه و پرداخت شود.

چه الزامات مالیاتی باید رعایت شود؟

مانند هر کار و کسبی نوع خانگی آن نیز باید مقررات و الزامات مالیاتی را متناسباً رعایت کند. این الزامات را می توان به شرح زیر عنوان کرد:

- ۱- **مالیات بر درآمد**^{۱۲} مالیاتی است که از محل درآمد مشمول مالیات سالانه اخذ می شود. درآمد مشمول مالیات از کسر هزینه های قابل قبول از درآمد قابل تشخیص حاصل می شود.
- ۲- **مالیات بر سود فروش داراییهای سرمایه ای**^{۱۳} مالیاتی است که نسبت به سود حاصل از فروش اموال و داراییهای سرمایه ای که به قصد فروش تحصیل نشده است تعلق می گیرد. اعمال و محاسبه

چه ساختاری برای کار و کسب انتخاب کنیم؟

میزان مسئولیت اشخاص و اعمال مقررات مالیاتی در ساختارهای مختلف کار و کسب متفاوت است. ساختارهایی که به طور معمول در کار و کسب های کوچک مورد استفاده قرار می گیرد عبارتند از:

۱- **تک تاجر**^{۱۴} کسی است که دادوستد را برای خودش انجام داده و به تنهایی از نتایج آن بهره مند می شود. این هویت تجاری فاقد شخصیت حقوقی بوده و تاجر سود و زیان حاصل از فعالیت تجاری خود را در اظهارنامه مالیاتی شخصی منعکس می کند. سود حاصل در مجموع درآمد وی منظور می شود و بر اساس نرخهای تصاعدی تا ۴۷ درصد، مشمول مالیات می گردد.

۲- **شراکت**^{۱۵} نیز ساختاری است که دو تا حداکثر ۲۰ نفر با به شراکت گذاشتن زمان، کار، استعداد، و یا پول خود بر اساس توافق یا قرارداد، کار و کسبی را راه اندازی می کنند. این هویت تجاری نیز از شخصیت حقوقی مستقل برخوردار نیست و منافع حاصل از کار و کسب بر حسب توافق، تفکیک و در اظهارنامه های مالیاتی هر

مالیات نسبت به این سود از مقررات ویژه‌ای برخوردار است. مودی در چارچوب این مقررات اختیار دارد مناسبترین روش را متناسب با طراحی مالیاتی انتخاب کند.

۳- مالیات بر کالاها و خدمات^{۱۵} مالیاتی است که معادل ۱۰ درصد ارزش کالاها یا خدمات در زیر صورتحساب اضافه و از خریدار دریافت می‌شود. چرخه وصول و پرداخت مالیات بر کالاها و خدمات تا مرحله مصرف‌کننده نهایی ادامه پیدا می‌کند به ترتیبی که عملاً با درگیر شدن کارو کسب‌ها، زنجیره فعالیت اقتصادی از ابتدا تا انتها در سیستم طراحی شده تحت کنترل درآمده و امکان گریز و تخلف مالیاتی و یا فعالیتهای پنهانی به حداقل می‌رسد و به سلامت محیط اقتصادی کمک می‌کند. گیرنده مالیات از مشتریان به سازمان امور مالیاتی بدهکار و متقابلاً خریدار کالا و خدمات از مرجع مالیاتی طلبکار می‌شود. تضاد منافع مزبور عملاً موجب می‌شود تا به یمن سیستم زیربنایی طراحی شده طرفین معامله در حفظ اسناد و مدارک و گزارش عملیات دقت لازم را به کار برند. در خور ذکر است که استثنایایی بر کالاها و خدمات و همچنین اشخاص برای اعمال این مالیات وجود دارد.

۴- مالیات بر مزایای شغلی^{۱۶} این مالیات نسبت به مزایای شغلی اعطایی به کارکنان توسط کارفرما محاسبه و به سازمان امور مالیاتی پرداخت می‌شود. مزایای شغلی شامل مزایای غیر نقدی مابه‌التفاوت بهره استاندارد تا بهره پایینتر اعمالی به وامهای اعطایی به کارکنان و تسهیلات خودرو است. از نکات دارای اهمیت در سیستم مالیات بر مزایای شغلی، به کارگیری شاخصها و اطلاعات جنبی است که با توجه به تضاد و یا سازگاری منافع میان کارفرما، شاغل، سازمان امور مالیاتی و سایر اشخاص مانند سیستم مالیات بر کالاها و خدمات، سیستم کنترلی دقیقی طراحی می‌گردد که موجب کاهش هزینه‌های کنترل و نظارت و جلوگیری از پنهانکاری می‌شود.

۵- مالیات تکلیفی پرداختیها^{۱۷} شامل مالیاتی است که از پرداخته‌های به کارکنان، مدیران و سایر اشخاص طرف پرداخت که کارو کسب خود را معرفی نمی‌کنند کسر می‌شود.

۶- حقوق پس از خاتمه کار^{۱۸} از جمله تعهدات کارفرمایان است که با در نظر گرفتن مقررات مربوط باید از حقوق کارکنان کسر و به صندوق سپرده مورد نظر پرداخت شود. در خور ذکر است که

با توجه به تعدد صندوقهای سپرده بازنشستگی و غیر دولتی بودن بیشتر آنها، حدود پذیرفته بودن مبلغی که کارفرما به عنوان سهم خود مکلف به پرداخت است باید با مقررات مالیاتی انطباق داشته باشد.

۷- نگهداری سوابق^{۱۹} پشتوانه در خور اتکا و اثبات عملیات تجاری کارو کسبهاست. شایان توجه است که مقررات مالیاتی استرالیا، اصالت را بر اسناد و مدارک مثبتة قائل شده و هیچ‌گونه تاکید بر نگهداری دفاتر (قانونی) ندارد. به عبارت دیگر دفاتر حسابداری و یا سیستمهای کامپیوتری، ایزاری برای دسترسی آسان به اسناد و مدارک و امکان بررسی سریعتر آنهاست و گرنه نبود دفاتر موجب بی اعتباری اسناد و مدارک پشتوانه عملیات مالی نمی‌شود.

۸- گزارش و پرداخت^{۲۰} از دیگر الزامات مالیاتی است که کارو کسبهای خانگی نیز ملزم به رعایت آن هستند. به طور معمول مالیات بر درآمد به صورت قسطی قابل پرداخت و مالیاتهای تکلیفی، مزایای شغلی، مالیات بر کالاها و خدمات به صورت ماهانه یا فصلی تسویه و گزارش می‌شود. همچنین همانگونه که اشاره شد بسته به ساختار کارو کسب باید اظهارنامه مالیاتی سالانه برای مالیات بر درآمد به سازمان امور مالیاتی تسلیم شود.

از جمله تسهیلات اداره امور مالیاتی کار و کسبهای کوچک، ساده‌سازی برخی از عملیات، روشها و محاسبات مربوط به سیستم مالیاتی است. به عنوان مثال در سیستم مالیاتی ساده شده^{۲۱} قواعد ساده‌تری برای نگهداری حساب موجودی کالا و یا امکان تشدید استهلاک در سال اول و همچنین به هزینه منظور کردن مبالغ تا یک هزار دلار دارای ثابت، پیشبینی شده است.

در جمع بندی الزامات مالیاتی، ذکر این نکته ضرورت دارد که همه اطلاعات لازم در مورد محاسبه، پرداخت و گزارش به یکدیگر متصل بوده و سرمایه‌گذارهای زیربنایی دولت و سازمان امور مالیاتی، امکان برقراری سیستم اطلاعاتی شبکه‌ای و عمدتاً غیر دستی را فراهم ساخته است. با تاکید بر سیستم کنترلی غیردستی هزینه‌های کنترل به حداقل رسیده و پذیرش ریسک برای ارتکاب تخلف و جرائم مالیاتی به صرفه نمی‌باشد. این مفهوم زمانی ملموستر می‌شود که سیستم اطلاعات مالیاتی با سایر سیستمها و بخشهای اقتصادی و اجتماعی شامل بانکها و اعتبار دهندگان، تامین اجتماعی و گمرک حسب ضرورت اتصال تنگاتنگی دارند.

چه هزینه‌هایی قابل قبول است؟

با رعایت مفهوم مربوط بودن هزینه با درآمد تحصیلی، در کار و کسب خانگی نیز می‌توان همان هزینه‌های قابل قبول اعمال شده در دیگر فعالیت‌های تجاری از نظر مالیاتی را ادعا کرد مشروط بر اینکه این هزینه‌ها مربوط به مخارج غیرکاری و امور شخصی نباشد. در این ارتباط دو نوع هزینه است که ماهیتاً در کار و کسب خانگی درخور توجه است؛ یکی هزینه‌های مرتبط با فضای خانه و دیگری هزینه‌های وسایل نقلیه و ایاب و ذهاب.

۱- هزینه‌های مربوط به فضای خانه به دو بخش تقسیم می‌شود؛ **هزینه‌های اشغال^{۲۲} محیط خانه و هزینه‌های اداره عملیات^{۲۳}** که به تبع محل کار و کسب است. به تناسب مساحت اشغال خانه برای فعالیت کسبی می‌توان درصدی از هزینه اجاره یا بهره وام خانه (اگر در مالکیت باشد)، عوارض سالانه شهرداری و هزینه بیمه مسکن را به عنوان هزینه قابل قبول منظور کرد. از سوی دیگر هزینه‌های عملیاتی به تبع کار «در» و یا «از» خانه متشکل از هزینه‌هایی است که در یک اتاق یا محل کار واقع می‌شود مانند ابزار نصبی، میز و صندلی، رایانه، کتابخانه و اثاثه و منصوبات جنبی از جمله تجهیزات برقی و وسایل کار، مخارج نظافت محل، تعمیرات اثاثه و تجهیزات و همچنین هزینه‌های تلفن و اینترنت. در اعمال این هزینه‌ها این منطبق که اگر کار و کسب به صورت خانگی انجام نمی‌شد هزینه‌های مزبور تحقق نمی‌یافت در تشخیص و قضاوت بر قابل قبول بودن هزینه‌ها نقش دارد.

درخور ذکر است که چنانچه هزینه‌های اشغال محیط خانه مالکیتی، به حساب کار و کسب منظور شود، در هنگام فروش خانه، مودی مکلف است سهمی از سود فروش دارایی سرمایه‌ای را به عنوان درآمد در اظهارنامه مالیاتی ابراز کند.

۲- عموماً هزینه‌های رفت و آمد از خانه به محل کار برای همه اشخاص به عنوان هزینه‌های شخصی و غیرقابل اعمال به کار و کسب محسوب می‌شود. ولی رفت و آمدهای در ارتباط با کسب درآمد و بین محلهای کار مثل مراجعه به محل مشتری و بانکها یا دفتر مشاور مالیاتی پذیرفتنی است.

همچنین هزینه‌های استفاده از خودرو شخصی مانند بردن تجهیزات و ابزار کار به محل مشتری، مخارج مرتبط با کسب درآمد بر شمرده می‌شود.

البته متصور است که خواننده این نوشتار در جایی که دیدگاه

مقررات مالیاتی استرالیا
اصالت را براسناد
و مدارک مثبت
قائل شده
و هیچ‌گونه تاکیدی
بر نگهداری
دفاتر (قانونی) ندارد

تردیدآمیزی به ابراز واقعی و منصفانه فعالیتها حتی در سطح شرکتهای وجود دارد به کاربردی بودن این ضوابط در سطح کار و کسب خانگی قانع نشوند. اما همان گونه که اشاره شد وجود و برقراری سیستمهای کنترلی متعدد، مکمل، متصل و عموماً غیردستی، امکان عملی صادقانه خوداظهاری از یک سو و پذیرش عملکرد ابراز شده از سوی دیگر را فراهم می‌سازد.

ضوابط مثبتی کار و کسب کدامند؟

برای راه‌اندازی کار و کسب، اشخاص می‌باید نسبت به ثبت فعالیت‌های خود و جوانب آن حسب مورد اقدام کنند. مهمترین ضوابط ثبت که ممکن است اجباری و یا اختیاری باشد به شرح است:

۱- شماره پرونده مالیاتی^{۲۴} شماره‌ای است که هر شخص ملزم به تسلیم اظهارنامه مالیاتی و مشمول مالیات، صرف نظر از اینکه کار و کسبی راه انداخته یا خیر، باید آن را داشته باشد.

۲- هر شخصی که به کار و کسبی مشغول می‌شود باید شماره تجاری^{۲۵} داشته باشد. شرکتهای نیز مطابق مقررات ثبتی باید شماره شرکت^{۲۶} داشته باشند. شماره باید در صورت حسابها و سایر مدارک مرتبط با معاملات با اشخاص درج شود. همچنین این شماره امکان اعمال کنترل سیستمی و برقراری ارتباط با سایر ضوابط و مقررات مالیاتی از جمله مالیات بر کالاها و خدمات و مالیاتهای تکلیفی کسر شده از اشخاص را فراهم می‌سازد.

۳- اشخاصی که به کار و کسب مشغولند و مجموع درآمد (فروش) سالانه آنان بالغ بر ۵۰۰۰ دلار باشد مکلف به ثبت فعالیت‌های تجاری خود در سیستم مالیات بر کالاها و خدمات هستند. ثبت در

سیستم مالیات بر کالاها و خدمات موجب می شود اشخاص به نگهداری جداگانه حساب مالیاتهای کسر شده از خریداران در زیر صورتحسابهای فروش و متقابلاً مالیاتهای پرداختی به فروشندگان در هنگام خرید ملزم شده و در مقطع زمانی مشخص (ماهانه یا فصلی) صورت فعالیتهای معاملاتی^{۲۷} خود را به مرجع مالیاتی گزارش کنند. ثبت در سیستم مالیات بر کالاها و خدمات برای اشخاصی که مجموع درآمد سالانه آنان کمتر از نصاب پیشگفته باشد، اختیاری است به ترتیبی که اگر کاروکسب خود را در این سیستم ثبت نکنند نمی توانند مالیاتهای پرداختی بابت خریدهای خود را مطالبه کنند و متقابلاً ملزم به دریافت این مالیات از خریداران نیستند.

۴- اشخاصی که از کارکنان و سایر اشخاص، مالیات تکلیفی کسر می کنند باید پیش از کسر اولین مالیات، در مرجع مالیاتی مربوط خود را به ثبت برسانند.

۵- ثبت در سیستم مالیات بر مزایای شغلی نیز از دیگر مقرراتی است که بنابه صرفه، کارفرمایان می باید خود را در این سیستم به ثبت برسانند.

۶- اشتغال به کاروکسب به ویژه امور خدماتی معمولاً مستلزم برخورداری از مجوز^{۲۸} تخصصی مربوط است. لذا بی توجهی به این امر گاهی اوقات موجب وارد آمدن خسارات در خور توجهی به معجری کار می شود. در این ارتباط خرید بیمه نامه امری متداول، ضروری و مبتنی بر مفهوم صرفه و صلاح فعالیت اقتصادی است. به طور معمول اشخاص دو نوع بیمه نامه خریداری می کنند. یکی بیمه مسئولیت مدنی^{۲۹} که پوششی بر خسارات احتمالی وارده به مشتری به سبب انجام ندادن صحیح کار ارجاعی و یا توصیه و مشاوره اشتباه است. این بیمه نامه از ضروریات برای خدمات حرفه ای مانند وکالت، حسابرسی و مشاوره مالی است. بیمه دیگر، بیمه تعهد عمومی^{۳۰} است که خسارات وارد به اشخاص در اثر آسیبهای احتمالی در محیط کار را پوشش می دهد.

۷- اغلب کاروکسبهایی که در قالب ساختار غیرشرکتی فعالیت می کنند، با ثبت نام تجاری^{۳۱} شکلی دائمی تر، قابل ارائه تر و مشتری پسندتر به کاروکسب خود می دهند. در ثبت نام تجاری ضابطه عدم تشابه نام رعایت می شود.

جمع بندی

در پایان می توان چنین خلاصه کرد که کاروکسب خانگی

به صورت گسترده و نظام یافته در کشور استرالیا متداول است و ضوابط و مقررات عمومی و همچنین اختصاصی از نظر مالیاتی برای آن در نظر گرفته شده است. آزادی به کارگیری اشکال مختلف اداره از جمله شرکت تک مالکی راه اندازی آسان آن را فراهم نموده و دارندگان کاروکسبهای کوچک با ارزیابی و رعایت مکانیزم صرفه، شکل متناسب با توان و قابلیت های خود و همچنین جذابیت از سوی مشتریان را انتخاب می کنند. فراهم شدن سیستمهای اطلاعاتی و زیربنایی، اتصال و ثبت اطلاعات کاروکسب توسط دولت و وجود کنترل های چندوجهی از طریق مراجع مرتبط با محیط تجاری و اقتصادی با احتراز از محوریت نظارتی توسط اشخاص، تفکر اتهامی نسبت به گردانندگان کاروکسب را به حداقل رسانده است. آگاهی از تجربه ها و مبانی کاروکسب خانگی در دیگر کشورها می تواند موجب بازنگری در دیدگاه اشخاص و تصمیمگیران کلان نسبت به راه اندازی کاروکسبهای کوچک و خانگی شود و زمینه خود اشتغالی و سرعت و سهولت آغاز فعالیت را برای اشخاص، به ویژه کارآفرینان، فراهم آورد.

پانته شته:

1- Home-Based Business

۲- حقوق مالیاتی استرالیا مبتنی بر حقوق عرفی (Common Law) برگرفته از کشور انگلستان است ولی سهم قوانین و مقررات نوشته و تصویب شده (Legislation) در سیستم حقوق مالیاتی آن درخور توجه است. قانون سال ۱۹۳۶ مبنای اصلی مقررات مالیاتی کشور استرالیا است. با این حال آخرین مجموعه کامل مالیاتی مصوب ۱۹۹۷ با تاکید بر طبقه بندی بسیار دقیق، دسترسی آسان به مواد و مقررات و زبان بسیار ساده عامه فهم (نزدیک به زبان خواننده و مودی عادی) و تا حد امکان به دور از الفاظ عمیق حقوقی، ادبی و تخصصی، به همراه سایر قوانین و مقررات از جمله قانون شرکتها و مالیات بر کالاها و خدمات (ارزش افزوده) نقش مثبتی در رونق فعالیتهای اقتصادی داشته است.

۳- نگارنده این سطور ضمن طی دوره های تخصصی و حرفه ای در زمینه مالیات، از فرصت همکاری با سازمان امور مالیاتی استرالیا (ATO) در سالهای ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۵ بهره مند بوده و موفق به دریافت تقدیرنامه از ریاست آن سازمان شده است.

۴- اینکه کاروکسبی در محل مسکونی کاسب صورت گیرد و یا در یک محل تجاری به طور کلی، به دو عامل بستگی دارد. اول اینکه کار «در» و یا «از» خانه موجب اختلال در حقوق و آزادیهای سایر اشخاص از جمله همسایگان نشود. شهرداریها در این زمینه مسئول اعلام تعارض احتمالی و رسیدگی هستند. در ایران شهرداریها تنها ارائه خدمات توسط وکلا، پزشکان و دفاتر فنی مهندسی در محل مسکونی را مجاز می شمردند حال آنکه در استرالیا بخش گسترده ای از فعالیتهای «در» و «از» خانه صورت می گیرد.

دومین عامل به خودگرداننده کاروکسب ارتباط دارد که تاچه حد قصد و قابلیت توسعه اقتصادی و اندازه آن را در نظر داشته باشد. بدیهی است توسعه فعالیت در محل سکونت با محدودیت روبرو می شود.

با در نظر گرفتن این عوامل اصولاً مقررات مالیاتی درصدد انطباق مفهوم رابطه درآمد با هزینه فعالیت انفعالی است.

۵- اصولاً انگیزه افراد در راه اندازی یک «کار» «کسب» سود و منفعت است. از این رو اساساً اصل بر قابل قبول بودن هزینه های عملیاتی کاری که منجر به کسب سود می شود است و مقررات به جای

برشمردن اصول، استثنائات را مشخص می‌کند. ماده ۱۴۸ قانون مالیاتهای مستقیم ایران با ذکر عناوین هزینه‌های قابل قبول از اعطاف لازم در انطباق با قاعده کاروکسب برخوردار نیست. درخور ذکر است پاسخ تمامی سئوالات و تعریف برخی مفاهیم و اصطلاحات در مقررات مصوب مالیاتی یافت نمی‌شود. از جمله ویژگیهای حقوق عرفی (Common Law) به‌کارگیری احکام صادرشده از مراجع قضایی و نظر قضات دادگاهها (Case Law) در استخراج حکم منصفانه است. این احکام حاوی تشریح موضوع مطرح شده، تجزیه و تحلیل قضیه، ادله قابل طرح، استدلال، جمع بندی و صدور رای است.

۶- Sole Trader- هویت تک تاجر را می‌توان در فصل چهارم (مالیات بردارآمد مشاغل) باب مالیات بردارآمد موضوع مواد ۹۳ تا ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم ایران شناسایی کرد. درخور ذکر است که همه اشخاص حقیقی بجز استثنائاتی، ملزم به تهیه و تسلیم اظهارنامه مالیاتی هستند همان‌گونه که تا پیش از اصلاحیه بهمن ماه ۱۳۸۰ این الزام در ماده ۱۲۹ پیشینی شده بود و در اثر خطای قانونگذاری از مقررات مالیاتی ایران حذف شد. با توجه به این توضیح در استرالیا از آنجا که همه افراد ملزم به تسلیم اظهارنامه هستند، تک تاجرها به تسلیم اظهارنامه مالیاتی جداگانه مکلف نیستند و تنها فرم مکمل مربوط به کاروکسب را پر می‌کنند. در حالی که طبق مقررات مالیاتی ایران، کسانی که (اشخاص حقیقی) به فعالیتهای کاروکسب مشغولند بااستاد ماده ۱۰۰ مکلف به تنظیم و تسلیم اظهارنامه مالیاتی و پرداخت مالیات مربوط طبق نرخهای مندرج در ماده ۱۳۱ هستند.

۷- Partnership- در چارچوب حقوق مدنی ایران، شرکت مدنی معادل شراکت است. در فصل مالیات بردارآمد مشاغل در قانون مالیاتهای مستقیم ایران، شرکت مدنی مورد توجه قرار گرفته و تبصره‌های مواد ۱۰۱، ۱۰۰، ۹۳ ضوابط خاص از جمله الزام تسلیم اظهارنامه را مشخص نموده است.

۸- Trust- اگرچه امانتداری به طور دقیق هویت و ساختار شناسایی شده‌ای در حقوق ایران نیست ولی تشابه زیادی به موقوفه (خاص) دارد. طبق ماده ۵۵ قانون مدنی؛ وقف عبارت است از این که عین مال حبس و منافع آن تسبیل شود. نظر به فقدان این ساختار، شمول مالیات به امانتداری و ذینفعهای آن با در نظر گرفتن ماده یک و در غیاب ماده ۱۲۹ قانون مالیاتهای مستقیم به بحث و مجال جداگانه‌ای نیاز دارد.

9- Trustee

10- Beneficiaries

۱۱- Company- به موجب قانون تجارت مصوب سال ۲۰۰۱، شرکتها به دو گروه اصلی اختصاصی (Proprietary) و عمومی (Public) تقسیم می‌شوند. شرکتهای اختصاصی از نظر نوع می‌توانند محدود به سهام (Limited by share) و یا نامحدود به سهام سرمایه (Unlimited with shares capital) باشند. افزون بر این شرکتهای اختصاصی از نظر اندازه به کوچک و بزرگ گروهبندی می‌شوند. اندازه شرکت در ضوابط، اختیارات و مسئولیتهای مربوط و از جمله مقررات مالیاتی تاثیرگذار است.

شرکت اختصاصی کوچک (Small Proprietary Company) شرکتهای است که دو شاخص از سه شاخص زیر را احراز کند: ۱- مجموع درآمد ناخالص عملیاتی آن کمتر از ۱۰ میلیون دلار باشد، ۲- مجموع ناخالص داراییهای آن کمتر از ۵ میلیون دلار باشد و ۳- تعداد شاغلان آن کمتر از ۵۰ نفر باشد. تا پایان سال مالی منتهی به ژوئن ۲۰۰۲ افزون بر ۹۸ درصد از شرکتهای ثبت شده استرالیایی، شرکت اختصاصی محدود به سهام بوده‌اند.

۱۲- از نکات درخور توجه در راه‌اندازی کاروکسب خانگی و کوچک، امکان ثبت شرکت با تنها یک سهامدار است. به موجب قانون تجارت مصوب سال ۲۰۰۱، شرکت اختصاصی محدود به سهام که واجد شرایط کوچک بودن باشند، می‌تواند با تنها یک سهامدار که تنها مدیر شرکت نیز هست تاسیس شود. قابل ذکر است که تاسیس شرکت با شراکت با یک سهامدار موافق حقوق مدنی و حقوق تجارت ایران نیست. از دلایل ورود این شخصیت حقوقی در سال ۲۰۰۱ می‌توان به پیشگیری از وقوع اختلافات و دعاوی ناشی از ورود شرکای صوری به شرکتهای اشاره کرد. ضمناً باید در این باور که شرکت با تعدد شریک مترادف است بازنگری کرد.

اصولاً اشخاص حقیقی با طراحی کاروکسب‌های مختلف می‌توانند شخصیتهای تجاری متعدد و مستقلی را تعریف کنند. این شخصیت تجاری در جهت پیشبرد هدفهای خود و متناسب با محیط اقتصادی نیاز به تشکیل ساختاری مستقل از شخصیت حقیقی صاحب کاروکسب دارد. با چنین مفهومی الزاماً شرکت با تعدد شریک ملازمه پیدا نمی‌کند. شاید اولویت یافتن مبانی ادبی و لغوی موجب جا افتادن باور موصوف گردیده است.

13- Income Tax

14- Capital Gain Tax (CGT)

۱۵- Goods and Services Tax (GST)- صرف نظر از تفاوتها از دیدگاه اقتصادی، مالیات بر کالاها و خدمات در برخی از کشورها مثل بریتانیا، مالیات بر ارزش افزوده Value Added Tax (VAT) خوانده می‌شود. در ایران نیز لایحه مالیات بر ارزش افزوده چندسالی است تهیه و تنظیم شده ولی هنوز مراحل تصویب در مرجع قانونگذاری را سپری نکرده است. وضع این قانون می‌تواند بسیاری از مشکلات، سوء تفاهمهایی میان مرجع مالیاتی و مودی و همچنین هزینه‌های وصول مالیات را کاهش دهد.

۱۶- Fringe Benefit Tax (FBT) - این عنوان را تا حدودی می‌توان با مواد ۸۳ و ۹۱ قانون مالیاتهای مستقیم ایران تطبیق داد.

۱۷- Pay As You Go (PAYG) Withholding- مواد ۸۶ و ۱۰۴ قانون مالیاتهای مستقیم ایران نمونه مشابهی از این الزام مالیاتی است.

18- Superannuation

۱۹- Record Keeping- با در نظر گرفتن الزام داشتن دفاتر قانونی توسط تاجر موضوع ماده ۶ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و با توجه به ملازمه عبارت دفاتر یا دفاتر قانونی با اسناد و مدارک مثبت در قانون مالیاتهای مستقیم از جمله مواد ۹۵، ۱۰۶، ۹۷ و آیین‌نامه مربوط به روشهای نگهداری دفاتر و... در مواردی ضعف و نقص روشهای نگهداری و تحریر دفاتر، اصالت اسناد و مدارک مثبت را نادیده می‌گیرد.

20- Reporting and Paying

21- Simplified Tax System

22- Occupancy Expenses

23- Running Expenses

۲۴- Tax File Number (TFN)- با توجه به حذف لزوم تسلیم اظهارنامه مالیاتی برای اشخاص حقیقی موضوع ماده ۱۲۹ قانون مالیاتهای مستقیم، به لحاظ فقدان جامعیت در اعمال شماره پرونده مالیاتی در حال حاضر، تطابق لازم بین دو سیستم مالیاتی وجود ندارد، اگرچه مقررات کدملی می‌تواند در این امر به‌کار گرفته شود.

۲۵- Australian Business Number (ABN)- به تشابه شماره تجاری استرالیا ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم ایران الزام صدور کارت اقتصادی و تخصیص شماره (کد) اقتصادی را در نظر گرفته بود که با وجود نقائص اجرایی و ناکارآمد بودن سیستمهای کنترلی مناسب، اقدامی مثبت در جهت اجرای سیستم جامع مالیاتی ارزیابی می‌شد ولی در یک خطای مقرراتی طی بخشنامه شماره ۵۶۵۰۲ مورخ ۸۷/۱۰/۷ مقررات مزبور لغو شد.

26- Australian Company Number (ACN)

27- Business Activities Statment (BAS)

28- License

29- Professional Indemnity Insurance

30- Public Liability Insurance

۳۱- Business Name- مواد ۵۷۶ الی ۵۸۲ قانون تجارت ایران مصوب ۱۳۱۱ تحت عنوان اسم تجاری مقررات مشابهی می‌باشد ولی در عمل باید به جای ثبت نام تجاری توسط اشخاص با تسلیم اظهارنامه ثبت علامت، علامتی که مشتمل بر حروف و کلمات است، به ثبت برسد.

منابع:

- ❖ سجادی نژاد، اکبری، فرهنگ اصطلاحات حسابداری، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی، نشریه شماره ۱۷۸، ۱۳۸۵
- ❖ قانون تجارت
- ❖ قانون مدنی
- ❖ دوانی، غلامحسین، مجموعه قوانین مالیاتهای مستقیم، انتشارات کیومرث، ۱۳۸۶

❖ Australian Corporations & Securities Legislation Vol.1, CCH Australia Limited, 2003

❖ Australian Master Tax Guide, CCH Australia Limited, 2004

❖ Carrying on a Business at or from Your Home, Australian Taxation Office, June 2005

❖ Complete Tax Guide for Small Business, Australian Taxation Office, October 2000